

Razmisli pa
KLikNi

OD VRTIĆA

Pred Vama su kartice za provođenje radionice o digitalnoj pismenosti namijenjene djeci predškolske dobi, razvijene u okviru projekta Razmisli pa klikni od vrtića.

Radionica je osmišljena kao razgovor uz kartice koje ilustracijama asociraju na teme digitalne pismenosti koje su važne za djecu predškolske dobi.

Ideja je da se razgovor o pojedinoj temi započne tako da se djeci pokaže kartica i postavljaju im se pitanja vezana uz temu koju kartica prikazuje.

Pitanja se nalaze zapisana na poleđini svake kartice.

Tako djeca imaju priliku podijeliti ono što im je poznato, neka njima bliska iskustva na temelju kojih se može komentirati situacija i prenijeti željena poruka koja je također zapisana na poleđini kartice.

S grupom od 10 djece, radionica traje maksimalno 45 minuta.

Kada radionice provode odgojno-obrazovne djelatnice u svom matičnom vrtiću, tada ritam obrade tema nije ograničen jednim posjetom, već je pojedine teme moguće odvojiti i provesti zasebno te na taj način svakoj posvetiti više vremena.

KAKO ZAPOČETI

U krugu djece opisujete kako će izgledati radionica – o čemu ćete pričati i zašto. Dogovarate pravila razgovora – svatko ima priliku nešto reći o svakoj temi, ali ne upada drugima u riječ.

Kartice vadimo jednu po jednu i dok djeca pregledavaju karticu, postavljamo pitanja, slušamo odgovore i vodimo djecu do zaključaka i poruka koje su bitne za pojedinu temu.

Nadamo se da će vam kartice pomoći u radu s djecom na važnim temama sigurnog i odgovornog korištenja sadržaja na internetu i digitalnih uređaja.

GRAD
ZAGREB

AGENCIJA ZA
ELEKTRONIČKE
MEDJE

HRABRI telefon
Moji savjetnici veliku pažnju.

Kartice su nastale u okviru projekta Razmisli pa klikni od vrtića koji je financirao Grad Zagreb, a sufinancirala Agencija za elektroničke medije. Sadržaj kartica isključiva je odgovornost udruge Roditelji u akciji - RODA.

UVOD U RADIONICU

PITANJA

Igrate li igrice? Kakve igrice igrate? Na kojim uređajima? Igrate li igrice sami ili u društvu odrasle osobe?

Gledate li neke sadržaje (makar samo crtiće) na računalu, tabletu ili mobitelu?

Tko bira što ćete gledati?

*Kad su djeca podijelila svoja iskustva, pitajte ih:
Znate li da u isto vrijeme puno drugih osoba može igrati neke od istih igara, gledati iste sadržaje kad i vi?*

CILJ

Upoznati navike pojedinog djeteta i obitelji vezane uz ekrane i korištenje digitalnih sadržaja.

Završite tako da spomenete pojam interneta, dajući priliku da djeca sama kažu, što misle, što je to internet.

ŠTO JE TO INTERNET/ONLINE?

PITANJA

Znate li da korištenjem većine uređaja koje ste spomenuli idete na internet?

Znate li što je to internet?

Što mislite...

Koliko ljudi može biti na internetu odjednom?

Koliko ljudi u isto vrijeme može igrati istu igricu, gledati isti crtani?

Dopustite im da odgovore, a onda im pomozite zajednički doći do zaključka: Internet je (nevidljiva) mreža različitih uređaja na kojima ljudi istovremeno mogu koristiti različite sadržaje. Svi istovremeno možemo biti na istom mjestu, gledati i koristiti iste stvari na internetu.

CILJ

Naučiti što je internet i osvijestiti da većinu stvari koje radimo na digitalnim uređajima, radimo na internetu te da u isto vrijeme na internetu može biti puno ljudi, koje ne vidimo.

Pitanje o tome što sve možemo raditi na internetu, vodi vas do nove kartice.

ŠTO SVE MOŽEMO RADITI NA INTERNETU

PITANJA

Što sve možete raditi na internetu?

Ako se ne javljaju s odgovorima, postavite dodatna pitanja koristeći primjere onoga što su djeca sama navela kako koriste ekrane.

Ponovite sve što su djeca rekla i dodajte, ako ima, još neke aktivnosti koje nisu navela (gledanje videa, crtića i sl., slušanje priča i glazbe, pričanje s ljudima, kupovina, traženje recepata, igranje igara, ...).

CILJ

Osvijestiti da je **potrebno znati i poštovati pravila ponašanja na internetu kako bismo ga svi sigurno i veselo koristili** budući da na internetu možemo provoditi različite aktivnosti - pretraživati, učiti, ali i razgovarati s drugima (i uz video). Kada ne znamo pravila, mogu nam se dogoditi različite nezgode.

Pravila možete povezati s pravilima ponašanja u vrtićkoj grupi, u obitelji. Možete ih pitati što misle, koja bi pravila trebala biti važna na internetu.

ONLINE ZGODE I NEZGODE

PITANJA

Nakon što djeca sama prokomentiraju što vide na kartici, postavite neka od (ili sva) pitanja:

Jeste li ikad doživjeli da vam se na ekranu pojavi nešto što ne razumijete, što niste željeli? Npr. da se zacrnio ekran ili se nije više mogao koristiti?

Jesu li vam se ikad pojavili prozorčići koji su tražili da kliknete pa ste klikali, iako niste razumjeli što klikate?

Jeste li pozvali odraslu osobu da vam pomogne?

Jeste li se ikada uplašili da će se roditelji ljutiti zbog toga što ste kliknuli na nešto?

Kako su odrasli tada reagirali?

Ako ima vremena da se to prokomentira svakako ga odvojite jer je moguće da djeca to taje ako su se roditelji naljutili, posramili ih i sl. Roditeljske reakcije mogu biti dobra tema za susret s roditeljima.

CILJ

Zajedno zaključiti o prvom važnom pravilu sigurnog korištenja interneta (ekrana općenito): **Internet se istražuje s odraslom osobom.**

Kada djeca sama istražuju i dogodi se nešto što im je izazvalo nelagodu, uplašilo ih ili zbunilo

- obavezno zovu u pomoć odraslu osobu u koju imaju povjerenja.

ZAŠTO TREBA RAZMISLITI PRIJE KLIKANJA

PITANJA

Znate li da nekad čak i klikanjem možete pustiti virus na uređaj?

Znate li što je virus?

Što mislite, zašto je bolje istraživati internet uz odraslu osobu?

Koliko vas koristi ekrane uz odraslu osobu?

Koliko vas sami koristite ekrane?

CILJ

Osvijestiti kod djece da klikanjem na poveznice i gumbe mogu uzrokovati neki problem na uređaju koji koriste. Kad se na ekranu pojavi nešto što ne razumiju, što traži od njih da na nešto kliknu, upale neki gumb ili podijele neku informaciju, važno je zapamtiti da se ne smije klikati dalje, već zvati u pomoć odraslu osobu.

Ako se dogodi da su nešto „zeznuli“ trebaju pozvati u pomoć odraslu osobu, ne skrivati svoju pogrešku. Skrivanjem pogreška raste i postaje jako velika.

INTERNET I STVARNOST

- SADRŽAJI KOJE DJECA SUSREĆU

PITANJA

S djecom prokomentirajte sliku. Što bi moglo biti stvarno, a što ne.

Mogu se pitati još neka pitanja za raspravu:

Jesu li crtići stvarni?

Jesu li igrice stvarne?

Je li stvarno ono što se vidi na YouTubeu?

Jesu li nekad vidjeli nešto za što nisu bili sigurni je li stvarno ili ne?

Kako su se tada osjećali?

CILJ

Osvijestiti da na internetu ima puno izmišljenih stvari koje se mogu činiti jako stvarnima. Sve je prikazano vrlo stvarno kako bi nas zabavilo, ali nas zbog toga ponekad može jako uplašiti.

Najbolje je **odabrati sadržaje** koje će djeca gledati zajedno **s odraslom osobom od povjerenja** (roditeljem, tetom, stricem, bakom). **Ako vide nešto što ih plaši i nisu sigurni je li izmišljeno ili stvarno - trebaju pozvati u pomoć odraslu osobu.**

INTERNET I STVARNOST

– OSOBE KOJE DJECA SUSREĆU

PITANJA

Uz ovu karticu djeci se ispriča uvodna priča kao da se vama dogodila: Imam novog prijatelja! Susrela sam ga na internetu, kad sam tražila informacije o jednoj igrici. Počeli smo pričati i zamolila sam ga da mi pošalje fotografiju. Zamislite! Moj prijatelj ima jedno veliko oko nasred glave!

Pitajte djecu je li to stvarno moguće.
Kako znate da nije stvarno?
Vidite li fotografiju i kako on izgleda?

CILJ

Naučiti da ne treba vjerovati svemu što se može vidjeti na internetu.
Internet mnogima služi za razgovor i druženje onda kada se ne mogu vidjeti uživo. Na internetu možemo upoznati i nove ljude. No, važno je zapamtiti da se na internetu svatko može predstaviti kako god želi te staviti lažne fotografije i druge podatke, opise i priče o sebi, a to ne možemo provjeriti. **Ponekad je teško prepoznati razliku između izmišljenog i stvarnog.**

Kada ne znaju sami prepoznati razliku stvarnog i izmišljenog, **uvijek je dobro pozvati u pomoć odraslu osobu kojoj vjeruju.** Ona će im pomoći da nauče razlikovati što je stvarno, a što nije.

Prijedlog: Ako koristite karticu samostalno i imate vremena, možete na mobitelu isprobati različite filtere koji će izmijeniti dječji izgled. To može pomoći u pojašnjenju i učenju kako je lako izmijeniti izgled te se lažno predstaviti preko ekrana.

INTERNET I STVARNOST

– LAŽNO PREDSTAVLJANJE

PITANJA

Uvod: Kao i u stvarnom životu, tako i na internetu nisu svi ljudi dobrih namjera. Neki se lažno predstavljaju iz zabave, da bi se našalili (kao ovaj moj prijatelj koji mi je pokušao "prodati foru" da ima jedno oko), ali ima i onih koji skrivaju tko su zapravo, jer nemaju dobre namjere.

Znate li možda za neke ljude koji nemaju dobre namjere na internetu?

(djeca obično spomenu hakere i sl.)

Što bi nam oni mogli napraviti preko interneta?

CILJ

Naučiti da se neki ljudi na internetu predstavljaju lažno iz loših namjera - žele nas prevariti, uzeti nam osobne podatke, dobiti od nas informaciju o tome kada nikoga nema kod kuće. To je jedan od razloga zašto **djeca smiju razgovarati samo s osobama koje poznaju uživo te uz znanje i dopuštenje roditelja.**

Ako im se netko javi kroz igricu koju igraju - trebaju pozvati u pomoć odraslu osobu.

<http://www.upoznajme.hr>

IME: TONKO
PREZIME: TINTIĆ
IME MAJKE: TINKA
IME OCA: TINKO
ADRESA: TINTIĆEVA 7
BROJ TELEFONA: 0907120
PRIJATELJI: _____

INTERNET I OSOBNI PODACI

PITANJA

Znate li što su to osobni podaci?

Djeca se pojasni da su to podaci o nama i o našoj obitelji preko kojih nas ljudi mogu prepoznati, baš nas u odnosu na sve ostale ljude.

Možemo djecu pitati za neke osobne podatke, misle li da su osobni podaci: ime, prezime, ime brata ili sestre, mame i tate, adresa, dob, ime bake... ili ih nakon objašnjenja o tome što su osobni podaci, pitati da ih sama nabroje.

Smijete li dijeliti svoje osobne podatke na internetu?

CILJ

Naučiti što su to osobni podaci (oni prema kojima nas netko može lako prepoznati). Osobne podatke trebaju čuvati, ne dijeliti. Preko ekrana ne smiju dijeliti niti svoje niti osobne podatke roditelja, zato što ne možemo doista znati tko je s druge strane ekrana, mobitela, tableta.

Ponoviti: Što učiniti ako nas netko pita za naše osobne podatke?

STOP! Nikad ne dijelimo naše osobne podatke niti podatke naše obitelji.

Odmah zovemo odraslu osobu kojoj vjerujemo.

INTERNET I OSJEĆAJI

PITANJA

Zašto se igrate na ekranima?

Zašto gledate nešto na ekranima?

(Ekrane koristimo da bi se zabavili, dobro osjećali.)

Ponekad nešto što vidimo i doživimo, što kažemo ili napravimo drugima ili drugi naprave nama, u nama može izazvati loše osjećaje.

Jeste li se ikad osjećali loše kad ste nešto vidjeli ili doživjeli na ekranu? Što je to bilo?

Jeste li pozvali u pomoć odraslu osobu ili podijelili s njom kako se osjećate? Je li vam to pomoglo?

CILJ

Osvijestiti da internet i ekrani ne bi smjeli biti izvor loših osjećaja – tuge, straha, nelagode, uznemirenosti. Zato ga je važno istraživati s odraslom osobom i vjerovati da će ona znati odabrati sadržaj koji je primjeren za djecu. Kad jednom počnemo susretati druge osobe i razgovarati s njima online, tada moramo zapamtiti da **pravila lijepog ponašanja vrijede i na internetu.**

KAKO SIGURNO ISTRAŽIVATI ONLINE SVIJET

PITANJA

S kim vi istražujete internet?

Ako ne s roditeljima, tko su još neke odrasle osobe od povjerenja u vašem životu?

CILJ

Osvijestiti da **različite odrasle osobe u djetetovom okruženju mogu biti osobe od povjerenja koje će djetetu pomoći istraživati internet**, odabrati sadržaje namijenjene djeci i pomoći riješiti probleme koji nastanu nepažnjom. To mogu biti članovi obitelji, prijatelji obitelji, odgojiteljice, učiteljice u školi - osobe uz koje dijete odrasta.

